

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 4 februari 1901, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till jagt, till lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen och till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Genom en den 21 december sistlidet år afåten proposition, n:o 6, hvilken af båda kamrarne blifvit till lagutskottet hänvisad, har Kongl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

1:o Lag

om rätt till jagt.

Med upphäfvande af 1—11 §§, 18, 19 och 21 §§ i förnyade nådiga jagtstadgan den 21 oktober 1864 äfvensom af hvad nämnda stadga innehåller med afseende å öfverträdelse af sålunda upphäfdade föreskrifter förordnas som följer:

1 §.

Å kronojord tillkomme jagträtten kronan, der ej i denna lag annorlunda stadgas.

Kronan ege ock jagträtt å häradsallmänning, ehvad den står under allmän vård eller delegarne sjelfva öfvertagit dess förvaltning.

2 §.

Kronans jagträtt å dess hägnade jagtparker och djurgårdar, å jord hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kronoparker och all annan kronan tillhörig odisponerad jord, äfvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen sjelf och chefen för hans hofjägeristat jemte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga. Å nämnda områden, med undantag af dem, som äro ställda till Konungens disposition, må jagt idkas jemväl af medlem af Kongl. huset, af chefen för domänstyrelsen samt af landshöfdingarne, hvar och en inom sitt län, jemte dem, som dessa personer åtfölja, äfvensom af de vid skogsstaten och skogsläroverken anställda tjenstemän, hvar inom sitt tjenstgöringsområde. Betjente vid skogsstaten och skogsläroverken ege att å de områden, som i denna paragraf afses och stå under deras bevakning, idka jagt efter skadliga rofdjur samt, med domänstyrelsens för viss tid eller tills vidare lemnade tillåtelse, äfven efter annat villebråd eller visst slag deraf.

Utan Konungens särskilda tillåtelse må dock ej i något af oförmällda fall jagt idkas efter elg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

3 §.

Å oafvittrad jord, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej höra till visst hemman, samt på öppna hafvet vare jagten fri för hvarje svensk undersåte.

4 §.

Enskild jordegare hafve jagträtt å sin jord. Jagträtt tillkomme ock boställshafvare och kronohemmansåbo å boställets eller kronohemmanets egor, delegare i sockenallmänning, byaskog eller dylik samfäld jord å densamma, allmän inrättning å jord, som derunder lyder, samt stad å dess jord. Afgärda by hafve jagträtt allonast å sina egor inom hank och stör.

Å samfäld jord må ej en delegare utan de öfriges samtycke upplåta jagträtt åt någon, som ej är delegare.

5 §.

Varder jord åt någon till bruk upplåten, nyttje brukaren, der ej annorledes aftalas, den jagt, som till jorden hörer.

Angående tiden för beståndet af aftal, hvarigenom någon till annan upplåter sin jagträtt, är särskildt stadgadt.

6 §.

Är genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt annorledes än ofvan sägs bestämdt om någons rätt till jagt, vare det gällande.

7 §.

Om lapparnes rätt till jagt i vissa delar af riket gälle hvad särskildt är stadgadt.

8 §.

Å jord, hvilken såsom tvistig blifvit stäld under förbud, må icke någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga annat än skadliga rofdjur.

9 §.

Har någon ringat björn i ide, hafve ensam rätt att jagten fullfölja, och må ej annan, med vetskap att björnen är ringad, djuret ur idet uppskrämma.

Vill man å annans jagtområde eljest jaga björn eller jaga varg, lo eller järf, tillsäge hvarje gång förut den, som jagträtt å området eger. Har något af nämnda djur bevisligen uppehållit sig i trakten, må jagträttsinnehafvaren ej jagten hindra, utan tage del deri; vill han ej deltaga, ege den, som tillsade, rätt att ändock jaga och att behålla de djur af nämnda slag han dervid må fälla.

10 §.

Hvar, som under idkande af lofflig jagt sårar villebråd så, att det faller å annans jagtområde inom ett hundra meter från gränseu, må

tillvarataga och behålla villebrådet. Är det elg, hjort, rådjur eller vildren, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen, och vare han dessutom pliktig att, sist å andra dagen sedan djuret fälles, om förhållandet underrätta jagträttsinnehafvaren eller den, som innehar jorden, eller någon af deras folk. Försummar den jagande något af hvad sålunda föreskrifvits eller öfverskrider han eljest sin rätt att å annans jagtområde tillvarataga villebråd, varde ansedd såsom den der olofligen jagat å annans jagtområde.

Har någon å eget jagtområde eller eljest lofligen drifvit upp björn varg, lo eller järf, ege han rätt att jagten in på annans jagtområde fullfölja.

11 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, skadligt rofdjur, då må han det fälla och behålla.

12 §.

Till skadliga rofdjur hänföras enligt denna lag björn, varg, lo, järf, räf, mård, utter, säl, örn, berguf, hök och falk.

13 §.

Utän särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jagträttsinnehafvaren ej idka jagt i gård eller trädgård, icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besädd.

Vid jagt å jord, som af annan innehafves, vare jagträttsinnehafvaren skyldig ersätta all skada, som å mark, hägnad eller annan egendom förorsakas vare sig af honom sjelf eller af annan, hvilken han gifvit lof att jaga, eller af de vid jagten använda biträden eller hundar.

14 §.

Ej må någon utan lof skrämman eller drifva villebråd från annans jagtområde; dock vare den, som innehar jord utan att ega jagträtt derå, oförhindrad att derifrån bortskrämma eller bortdrifva villebråd i den mån sådant erfordras för afvärjande af skada eller olägenhet.

15 §.

Med skjutgevär må icke någon utan tillstånd af jagträttsinnehafvaren färdas öfver jagtmark, med mindre det efter omständigheterna uppenbarligen sker i lofliga ärenden och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

16 §.

Okopplad hund må ej någon utan lof medföra eller insläppa i annans hägnade jagtpark eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

Löper hund eljest olofligen lös å annans än hundens egares jagtmark, hafve jagträttsinnehafvaren rätt att låta upptaga hunden; dock åligge honom att om upptagandet ofördröjligen tillsäga hundens egare eller, derest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i kyrkan för den församling, der hunden blifvit upptagen, och i tidning inom orten. Vill egaren återfå hunden, löse den med fem kronor eller, der hunden förut blifvit hos samme jagträttsinnehafvare löst, tio kronor jemte ersättning hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej egaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom sextio dagar från det kungörelsen varit uppläst och i tidning införd, vare hunden förverkad. Vill jagträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens egare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, så framt talan derom instämnes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse som förverkad.

17 §.

Katt, som anträffas på längre afstånd från bebodt hus än tre hundra meter eller i skog eller hage, må saklöst dödas.

18 §.

Jagar någon olofligen å annans jagtområde, straffes efter allmänna strafflagen.

Har han vid jagten fångat eller dödat villebråd, vare villebrådet eller, om det ej kan tillrättaskaffas, dess värde förverkad till jagträtts-

innehafvaren eller, om villebrådet fångats eller dödats å jord, der jagträtten tillkommer kronan, eller å område, som i 3 § omförmäles, till åklagaren.

19 §.

Anträffas å bar gerning någon, som oloffigen jagar å annans jagtområde, må den, som der eger jagträtt, och jordens innehafvare äfvensom deras folk af den jagande taga bössa, jagtredskap och hundar till vedermäle och pant samt behålla det, till dess han rätt för sig bjuder. Å jord, der jagträtten tillkommer kronan, så ock å område, som i 3 § omförmäles, hafve tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken samt allmän åklagare enahanda rätt.

20 §.

Öfverträder någon förbud, som i 9 § 1 mom., 14 §, 15 § eller 16 § 1 mom. är meddeladt, och är ej förseelsen att hänföra till olofflig jagt å annans jagtområde, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Bryter någon emot hvad i 13 § 1 mom. är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

21 §.

Förbrytelser emot denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsegaren. Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt, ege tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken jemte allmän åklagare att derå tala, och njute de enahanda vitsord, som tillkommer dem, hvilka rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå.

22 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1902; dock att hvad i 5 § 1 mom. är stadgadt icke gäller om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jagtstadgan den 21 oktober 1864.

2:o) **Lag**

om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 24 kap. 13 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

För oloffig jagt å annans jagtområde, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnadt är, bötes högst tvåhundra riksdaler.

Är djur, som i 12 § 2 mom. sägs, dervid fäldt, såradt eller fångadt; vare straffet böter, ej under tjugu riksdaler.

och 3:o) **Lag**

om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af jagträtt eller af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver tjugu år.

Föreliggande proposition är i all hufvudsak af samma innehåll som Kongl. Maj:ts till sistlidet års Riksdag i ämnet afgifna framställning, hvilken i anseende till kamrarnes skiljaktiga beslut ej blef af Riksdagen bifallen. Förslaget till ändring i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd är sålunda alldeles lika lydande med det vid förra Riksdagen framlagda, och förslagen till lag om rätt till jagt och till lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen hafva endast underkastats smärre jemkningar, af hvilka flertalet föranledts af de modifikationer i lagförslagen, som lagutskottet vid sistlidet års riksdag förordade och hvilka blefvo af båda kamrarne godkända. Sålunda har straffmaximum för de uti 2 mom. af 24 kap. 13 § strafflagen omnämnda brott satts till böter i stället för, såsom uti det förra förslaget, till fängelse

i högst sex månader, och likaledes hafva 2 och 10 §§ af förslaget till lag om rätt till jagt omredigerats i öfverensstämmelse med kamrarnes vid förra Riksdagen fattade beslut.

Till 13 § af sistberörda lagförslag har gjorts ett tillägg om jagträttsinnehafvares skadeståndspligt gent emot jordinnehafvaren i enlighet med det beslut, som Första Kammaren vid förra Riksdagen fattade och hvilket af Andra Kammaren i sammanjemkningsändamål biträdde. I 14 § har, med föranledande af anmärkning i högsta domstolen, vidtagits ändring i syfte att sådan innehafvare af jord, som ej tillika är innehafvare af jagträtten derå, ej må inskränkas i sin rätt att emot villebråd freda egor och hemdjur.

Beträffande 16 § har, på sätt lagutskottet vid förra Riksdagen föreslog och kamrarne biföllo, kungörandet om lös hunds upptagande begränsats till kyrkan för den församling, der hunden blifvit upptagen, och derjemte har den redan i gällande jagtstadga förekommande bestämmelsen om förhöjd lösen för hund, som förut varit upptagen, förtydligats till undanrödjande af de emot densamma yttrade betänkligheter.

17 § har omredigerats till öfverensstämmelse, hvad innehållet angår, med lagutskottets vid förra Riksdagen i sammanjemkningsändamål gjorda hemställan.

Slutligen hafva några rent formella ändringar vidtagits i en del paragrafer, såsom utbyte af ordet »område» emot »jagtområde» och dylikt.

Utskottet har, vid granskning af de i propositionen innefattade lagförslagen, ej funnit anledning till någon erinran. Hvad särskildt beträffar 22 § af förslaget till lag om rätt till jagt, hvilken paragrafs lydelse är densamma som uti propositionen till 1900 års Riksdag, har utskottet visserligen ej lemnat utan beaktande, att denna paragraf, på grund af Första Kammarens motstånd, kan antagas hafva utgjort det väsentligaste hindret för lagförslagets antagande vid förra Riksdagen, men utskottet har, detta oaktadt, ansett sig böra tillstyrka, att paragrafen i oförändradt skick godkännes.

Genom ett antagande af den utaf Första Kammaren förordade bestämmelsen om böternas fördelning mellan åklagaren eller målsegaren och vederbörande kommun skulle införas en mot gällande strafflagstiftning stridande princip, den nemligen att målsegaren skulle erhålla andel i ådömda böter, och dessutom komme ifrågavarande bestämmelse i alla händelser att gälla endast böter för en del ringare, mindre ofta förekommande förseelser och ej de ojemförligt viktigare fall, då böter för oflig jagt å annans mark ådömdes. Vid sådant förhållande och

då, enligt hvad departementschefen vid ärendets föredragning anförde, det ej lärer möta något hinder att i den administrativa författning, hvori de ekonomiska bestämmelserna om jagt skola sammanfattas, föreskrifva sådan bötesfördelning, som befinnes önskvärd för åstadkommande af verksam tillsyn å författningens efterlefnad, torde å 22 § kunna utan olägenhet gifvas den affattning, som uti propositionen föreslagits.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen måtte bifalla de uti föreliggande proposition framlagda förslag till

1:o) Lag om rätt till jagt;

2:o) Lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 strafflagen, samt

3:o) Lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Stockholm den 4 februari 1901.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation,

mot utskottets beslut att tillstyrka bifall till 13 och 22 §§ af förslaget till lag om rätt till jagt, af herr *Hedenstierna*; samt af herr *Bremberg*.

Herr *Trygger* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
